

Bruksela, 9 czerwca 2016 r.
(OR. en)

9938/16

JAI 542
DROIPEN 105
COPEN 192
RELEX 489
GENVAL 69
MIGR 110
SOC 390
COSI 99

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Data: 9 czerwca 2016 r.

Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 9373/16 JAI 480 DROIPEN 96 COPEN 173 RELEX 429 GENVAL 64
MIGR 98 SOC 348 COSI 93

Dotyczy: Konkluzje Rady Unii Europejskiej i państw członkowskich zebranych
w Radzie w sprawie handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku
– Konkluzje Rady (9 czerwca 2016 r.)

Delegacje otrzymują w załączniku konkluzje Rady Unii Europejskiej i państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku przyjęte przez Radę na jej 3473. posiedzeniu, które odbyło się 9 czerwca 2016 r.

KONKLUZJE RADY UNII EUROPEJSKIEJ I PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANYCH
W RADZIE W SPRAWIE HANDLU LUDŹMI W CELU PRACY W WARUNKACH
WYZYSKU

- **PODKREŚLAJĄC**, że rozwiązanie wszelkich form handlu ludźmi, w tym czerpania zysku z prostytucji innych osób lub z innych form wykorzystywania seksualnego, z przymusowej pracy lub służby, w tym żebractwa, niewolnictwa lub praktyk podobnych do niewolnictwa, ze zniewolenia, czerpania zysku z działalności przestępczej lub pobierania organów, ma fundamentalne znaczenie i że działania w tym zakresie powinny być kontynuowane z pełnym zaangażowaniem;
- **PODKREŚLAJĄC**, że handel ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku jest poważnym przestępstwem, często przybierającym formę przestępczości zorganizowanej, oraz rażącym naruszeniem praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych UE, a także że wiele ofiar – zarówno dzieci, jak i dorosłych – staje się przedmiotem handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku poprzez, na przykład, użycie przemocy, gróźb lub wykorzystanie ich bezbronności i może się znaleźć w potwornych warunkach;
- **PRZYZNAJĄC**, że przemyt migrantów i handel ludźmi są dwiema różnymi formami przestępczości, objętymi różnymi ramami prawnymi na szczeblu unijnym i międzynarodowym, że obie formy przestępczości mogą być ze sobą powiązane oraz że należy przyjąć środki zapobiegające temu, by przemycani migranci, w szczególności dzieci, nie stawali się ofiarami handlu ludźmi, w tym w celu pracy w warunkach wyzysku, gdyż mogą być nań narażeni;

- PRZYPOMINAJĄC o wadze protokołu ONZ w sprawie walki z handlem ludźmi¹ oraz konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi²;
- POWOŁUJĄC SIĘ na dyrektywę 2011/36/UE³ Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar⁴, a także dyrektywę 2009/52/UE⁵ Parlamentu Europejskiego i Rady przewidującą minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich, obejmującą środki wobec pracodawców świadomie zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi;
- PRZYPOMINAJĄC konkluzje Rady pt. „Zwalczanie nowych form handlu ludźmi w państwach członkowskich UE”;
- PRZYPOMINAJĄC strategię UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016⁶, konkluzje Rady w sprawie nowej strategii UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016 oraz sprawozdanie śródkresowe z realizacji tej strategii⁷;
- PRZYPOMINAJĄC o odnowionej strategii bezpieczeństwa wewnętrznego UE, w tym o komunikacie Komisji dotyczącym Europejskiej agendy bezpieczeństwa, oraz o Europejskim programie w zakresie migracji;

¹ Protokół Narodów Zjednoczonych o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, uzupełniający Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, sporządzony w Palermo w 2000 r.

² Seria traktatów Rady Europy, nr 197.

³ Dania nie jest związana tą dyrektywą.
⁴ Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

⁵ Dania nie jest związana tą dyrektywą.

⁶ Strategia UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016, COM(2012) 286 final z 19 czerwca 2012 r.

⁷ Sprawozdanie śródkresowe z wdrażania Strategii UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi, COM(2014) 635 final z 17 października 2014 r.

- **PODKREŚLAJĄC**, że Rada⁸ uznała handel ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku za jeden z priorytetów w walce z poważną i zorganizowaną przestępczością na lata 2014–2017 w ramach cyklu polityki unijnej dotyczącej poważnej i zorganizowanej przestępczości międzynarodowej;
- **PODKREŚLAJĄC** znaczenie promowania godnej pracy na europejskim rynku pracy oraz zwiększenia zgodności z odpowiednimi międzynarodowymi, europejskimi i krajowymi normami w dziedzinie prawa pracy, warunków pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy i egzekwowania tych norm, jak również znaczenie działań prewencyjnych, zniechęcających do pracy nierejestrowanej i zwalczających ten rodzaj pracy, co omówiono podczas niedawnej konferencji poświęconej promowaniu godnej pracy, która odbyła się w Amsterdamie w dniach 8–9 lutego 2016 r.;
- **ZWAŻYWSZY** na to, że handel ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku prowadzi do nieuczciwej konkurencji, która niszczy przedsiębiorstwa prowadzące działalność w pełnej zgodności z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi;
- **PODKREŚLAJĄC** poczynione już przez Komisję Europejską i agencje UE wysiłki w zakresie rozwiązywania problemu handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku;
- **PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM** czynione przez państwa członkowskie wysiłki obejmujące, między innymi, utworzenie specjalnych zespołów dochodzeniowych właściwych dla handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku;
- **PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM** wykonaną przez Europol i Eurojust pracę na rzecz zwalczania handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku i zauważając jednocześnie, że istnieje pole do poprawy informacji przekazywanych Europolowi i zwiększenia liczby spraw rozpatrywanych przez Eurojust w zakresie handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku;
- **PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM** *TeamWork!* Podręcznik dla ekspertów w dziedzinie międzydiscyplinarnej współpracy na rzecz zwalczania handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, oparty na wkładach ekspertów z państw członkowskich, opracowanych przez (poprzednią, obecną i przyszłą) prezydencję – Luksemburg, Niderlandy, Republikę Słowacką i Malte, oraz na wynikach konferencji *TeamWork!*, która odbyła się w dniach 18–19 stycznia 2016 r. w Amsterdamie;

⁸ Dok. 12095/13.

Rada Unii Europejskiej i państwa członkowskie zebrane w Radzie

PODKREŚLAJĄ znaczenie prowadzonej między państwami członkowskimi a agencjami UE współpracy w celu zwalczania handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, realizowanej poprzez zastosowanie kompleksowego i multidyscyplinarnego podejścia transgranicznego, które obejmuje zarówno sektor publiczny, a w szczególności sądy i prokuratury, policję i inne służby prowadzące dochodzenia w sprawach karnych, inspekcję pracy, socjalną, zdrowia i inne inspekcje, straż graniczną, służby imigracyjne, ambasady i konsulatory, samorządy lokalne i regionalne oraz organy podatkowe, jak i sektor prywatny, w tym przedsiębiorstwa, dostawców i podwykonawców, związki zawodowe i społeczeństwo obywatelskie;

PODKREŚLAJĄ znaczenie przyjęcia przez Komisję Europejską europejskiego planu działań w celu wyeliminowania handlu ludźmi (w następstwie obecnej unijnej strategii na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi), by nadal eliminować wszelkie formy handlu ludźmi, w tym w celu pracy w warunkach wyzysku;

STWIERDZAJĄ, że następujące działania mogłyby przyczynić się do zdecydowanej reakcji na handel ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, i w związku z tym

WZYWAJĄ KOMISJĘ, by:

- nadal włączała multidyscyplinarne środki i działania wymierzone w handel ludźmi, w tym w celu pracy w warunkach wyzysku, np. do sposobów działania przedsiębiorstw i ich łańcuchów dostaw oraz wspierała ofiary wszelkich form handlu ludźmi w ramach nowego europejskiego planu działań w celu wyeliminowania handlu ludźmi (strategii na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na okres po roku 2016), w szczególności poprzez:
 - dalszą promocję wymiany wzorców postępowania w ramach współpracy multidyscyplinarnej, by udzielać pomocy, wsparcia i odszkodowań ofiarom handlu ludźmi, w tym w celu pracy w warunkach wyzysku, zarówno mężczyznom, jak i kobietom, dorosłym i dzieciom⁹, pojedynczym osobom i grupom poszkodowanych;
 - włączenie do podręcznika wizowego wzorców postępowania w zakresie wykrywania oznak handlu ludźmi, w tym w celu pracy w warunkach wyzysku, do wykorzystania podczas rozpatrywania wniosków wizowych;
 - zachęcanie państw członkowskich do wzmocnienia wymiany wzorców postępowania i działań ograniczających popyt na produkty i usługi świadczone przez ofiary handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku;
 - dalsze wzmocnienie koordynacji działań zewnętrznych UE przeciwko handlowi ludźmi, w tym w celu pracy w warunkach wyzysku;
 - stymulowanie współpracy z przedsiębiorstwami, w tym dostawcami i podwykonawcami, oraz ze związkami zawodowymi na rzecz zwalczania handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku;

⁹ Zgodnie z art. 2 ust. 6 dyrektywy 2011/36 w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar „dziecko” oznacza osobę poniżej 18 roku życia.

- dalsze zapewnianie odpowiedniego finansowania działań przeciwko handlowi ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, a w szczególności:
 - by stymulować praktyczną i operacyjną współpracę między państwami członkowskimi w walce z handlem ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, na przykład poprzez projekty dotyczące wspólnych kontroli;
 - by opracowywać i prowadzić kampanie uświadamiające na temat handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku skierowane do profesjonalistów i do ogółu społeczeństwa oraz by dotrzeć do słabszych grup społecznych w celu zwiększenia wiedzy o przysługujących im prawach,
 - by w pełni zaangażować inspekcje pracy i inne inspekcje oraz samorządy lokalne i regionalne, w stosownych przypadkach we współpracy z Komitetem Regionów, w multidyscyplinarną współpracę (w ramach UE) na rzecz walki z handlem ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, na przykład w celu zachęcenia do stosowania podejścia administracyjnego w zwalczaniu tej formy wyzysku;
- dalszą koordynację działań z organizacjami międzynarodowymi a także innymi organami europejskimi, zwłaszcza z grupą ekspertów do spraw działań przeciwko handlowi ludźmi (GRETA) Rady Europy oraz pełne wykorzystywanie sporządzanych przez nie sprawozdań monitorujących.

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, by:

- w pełni wdrożyły dyrektywę 2011/36/UE¹⁰ i zapewniły wszystkim ofiarom dostęp do praw przyznanych im na mocy tej dyrektywy, a także podjęły działania w celu skutecznego zapobiegania handlowi ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku i ścigania handlarzy; a także w pełni wdrożyły dyrektywę 2009/52¹¹;
- rozważyły ratyfikację protokołu z 2014 r. do Konwencji dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r. Międzynarodowej Organizacji Pracy, jak ustalono w decyzji Rady (UE) 2015/2071¹²;
- wzmocniły multidyscyplinarną krajową i transgraniczną współpracę i wymianę informacji w walce z handlem ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, w tym w ramach cyklu polityki unijnej dotyczącej poważnej i zorganizowanej przestępczości, dzięki zaangażowaniu wielu różnych zainteresowanych stron w działania w tym zakresie włączone do planu działań operacyjnych dotyczącego unijnego priorytetu w dziedzinie przestępczości, którym jest handel ludźmi, wyposażenie jednostek prowadzących dochodzenia w sprawie handlu ludźmi w narzędzia potrzebne im do odegrania swojej roli zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu UE, oraz – tam gdzie to możliwe – poprzez ustanowienie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych zgodnie z prawem krajowym;
- proaktywnie wykorzystywały dochodzenia finansowe we wszelkich przypadkach handlu ludźmi, w tym w celu pracy w warunkach wyzysku, do gromadzenia materiału dowodowego, mapowania organizacji przestępczych, zbierania informacji finansowych, identyfikacji, zamrażania i konfiskaty mienia pochodzącego z działalności przestępczej;
- wspólnie i, w miarę możliwości, jednocześnie prowadziły kampanie uświadamiające w krajach pochodzenia i przeznaczenia, by zmniejszyć popyt na towary wyprodukowane przez ofiary handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku i świadczone przez nie usługi oraz zniechęcić do dostarczania tych towarów i usług;
- zapewniały szkolenia (specjalistyczne i multidyscyplinarne) skierowane do pracowników wszystkich właściwych organów i organizacji zajmujących się multidyscyplinarnym podejściem, w tym dotyczące sposobów wykrywania, identyfikacji, gromadzenia dowodów w sprawie i ścigania handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, jak również na temat sposobów wspierania ofiar w dochodzeniu swoich praw;

¹⁰ Dania nie jest związana tą dyrektywą.

¹¹ Dania nie jest związana tą dyrektywą.

¹² Dz.U. L 301 z 18.11.2015, s. 47.

- zapewniały środki finansowe i zasoby wystarczające do podejmowania działań przeciwdziałających handlowi ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku oraz zaspokajania potrzeb i realizacji praw ofiar;
- wyposażyły inspekcje pracy i inne inspekcje w narzędzia potrzebne im do wypełniania swojej roli w multidyscyplinarnej współpracy na rzecz walki z handlem ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu UE, np. unijny wykaz szczegółowo określający kompetencje i osoby kontaktowe w odpowiednich inspekcjach, oddelegowywanie inspektorów do organów w innych państwach członkowskich i sposoby wymiany doświadczeń, wzorców postępowania i trendów; poprzez:
- zbadanie możliwości ułatwienia współpracy transgranicznej między inspekcjami pracy i innymi inspekcjami, np. możliwości utworzenia unijnej sieci inspekcji pracy i innych inspekcji skupionych na kwestii handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku oraz rozwoju narzędzi służących wspieraniu tej współpracy.

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I KOMISJI, by zwiększyły wsparcie dla dochodzeń w sprawach karnych i współpracy sądowej w celu przeciwdziałania handlowi ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku oraz promowania, wraz z sektorem prywatnym, środków, w tym praktyk i norm, w celu zapobiegania handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku.

ZWRACAJĄ SIĘ DO NASTĘPUJĄCYCH AGENCJI UE:

- EASO: by zapewniła uwzględnienie handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku podczas opracowywania narzędzi służących wykrywaniu ofiar handlu ludźmi w procedurach azylowych;
- Europol: by wspierał organy ścigania w państwach członkowskich w multidyscyplinarnej współpracy na rzecz zwalczania handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, na przykład poprzez włączenie inspektorów pracy i innych zainteresowanych stron w posiedzenia EMPACT poświęcone handlowi ludźmi, spotkania operacyjne i wspólne akcje w tej dziedzinie; oraz by wspierał państwa członkowskie w proaktywnym wykorzystywaniu dochodzeń finansowych we wszystkich przypadkach handlu ludźmi, w tym w celu pracy w warunkach wyzysku, a także upowszechniał wiedzę o gromadzeniu dowodów, mapowaniu organizacji przestępczych, zbieraniu informacji finansowych i identyfikacji, zamrażaniu i konfiskacie mienia pochodzącego z działalności przestępczej, w tym ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami, takimi jak jednostki analityki finansowej, służby prokuratorskie oraz organy podatkowe i instytucje finansowe.

- Frontex: by dalej opracowywał profile ryzyka, które będą wykorzystywane przez straż graniczną w celu identyfikowania na granicach powietrznych, lądowych i morskich potencjalnych ofiar i sprawców handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku;
- Eurojust: by nadal wspierał państwa członkowskie w koordynowaniu transgranicznej współpracy sądowej przeciwko handlowi ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku oraz przyczyniał się do wzmacniania wspólnej zdolności państw członkowskich w tym zakresie poprzez zwiększenie liczby dochodzeń i, w stosownych przypadkach, wnoszenie oskarżeń w sprawach handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku;
- CEPOL, EJTN i EIGE: by zapewniały regularne i adekwatne szkolenia umożliwiające zajęcie się problemem handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, w tym szkolenia na temat sposobów wykrywania, identyfikacji, gromadzenia dowodów i ścigania przypadków handlu ludźmi w celu pracy w warunkach wyzysku, skupiające – w stosownych przypadkach – policję, inspekcje pracy i inne agencje rządowe.

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄ badanie orzecznictwa dotyczącego handlu ludźmi w celu wykorzystania ich w charakterze siły roboczej, badanie dotyczące grup wysokiego ryzyka w handlu ludźmi oraz badanie dotyczące inicjatyw mających na celu zapobieganie handlowi ludźmi, opublikowane przez Komisję Europejską, jak również sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych na temat form poważnego wyzysku pracowników oraz współpracę z Eurofound mającą na celu opracowanie przewodnika po najlepszych praktykach¹³ dotyczących pośredników na rynku pracy, aby zapobiegać handlowi ludźmi do pracy przymusowej, i ZACHĘCAJĄ wszystkie zainteresowane strony do opracowania i rozpowszechniania odpowiednich i ukierunkowanych podręczników i instrukcji, w szczególności

ZWRACAJĄ SIĘ do prezydencji, Komisji i wszystkich stosownych agencji i organów UE, by w stosownym przypadku i w stosownym terminie przedstawiły Radzie sprawozdanie z realizacji niniejszych konkluzji.

¹³ Dotychczas nieopublikowany.